

ДІЇ У ВИПАДКУ ЗАГРОЗИ ВИНИКНЕННЯ **ХІМІЧНОЇ НЕБЕЗПЕКИ:**

- + Сирени і переривчасті гудки підприємств - це сигнал "Увага всім". негайно ввімкніть приймач радіотрансляційної мережі, або телевізор. Уважно слухайте інформацію про надзвичайну ситуацію та порядок дій.**
- + При оголошенні небезпечного стану уникайте паніки.**
- + Попередьте сусідів, надайте допомогу інвалідам, дітям та людям похилого віку.**
- + Виконайте заходи щодо зменшення проникнення отруйних речовин в квартиру (будинок): щільно закрийте вікна та двері, щілини заклейте.**
- + Підготуйте запас питної води: наберіть воду у герметичні ємності, підготуйте найпростіші засоби санітарної обробки (мильний розчин для обробки рук).**
- + Дізнайтеся у місцевих органів влади про місце збору мешканців для евакуації та уточніть час її початку. Підготуйтеся: упакуйте у герметичні пакети та складіть у валізу документи, цінності та гроші, предмети першої необхідності, ліки, мінімум білизни та одягу, запас консервованих продуктів на 2-3 доби.**
- + Перед виходом з будинку вимкніть джерела електро-, водо- і газопостачання, візьміть підготовлені речі, одягніть засоби захисту.**

У ВИПАДКУ ВИНИКНЕННЯ ХІМІЧНОЇ НЕБЕЗПЕКИ:

- > Уникайте паніки.**
- > Надягніть засоби індивідуального захисту органів дихання та найпростіші засоби захисту шкіри.**
- > По можливості негайно залишіть зону хімічного забруднення.**
- > Якщо засобів індивідуального захисту немає і вийти із району аварії неможливо, залишайтеся у приміщенні і негайно та надійно герметизуйте приміщення! Зменшить можливість проникнення НХР (парів, аерозолів) у приміщення: щільно закрийте вікна та двері, димоходи, вентиляційні люки, щілини в рамках вікон та дверей заклейте, вимкніть джерела газо-, електропостачання та загасіть вогонь у печах. чекайте повідомлень органів влади з питань надзвичайних ситуацій за допомогою засобів зв'язку.**
 - > Знайте, що вражаюча дія конкретної НХР на людину залежить від її концентрації у повітрі та тривалості, тому якщо немає можливості покинути небезпечну зону не панікуйте і продовжуйте вживати заходи безпеки.**
 - > Швидко зберіть необхідні документи, цінності, ліки, продукти, запас питної води та інші необхідні речі у герметичну валізу та підготуйтеся до евакуації.**
 - > Попередьте сусідів про початок евакуації. Надайте допомогу дітям, інвалідам та людям похилого віку. Вони підлягають евакуації в першу чергу.**
 - > Залишаючи приміщення (квартиру, будинок) вимкніть джерела електро-, водо- і газопостачання, візьміть підготовлені речі, одягніть засоби захисту.**
 - > Виходьте із зони хімічного зараження в бік, перпендикулярний напрямку вітру та обходьте тунелі, яри, лощини - в низинах може бути висока концентрація НХР.**

➤ При підозрі на ураження НХР уникайте будь-яких фізичних навантажень, необхідно пити велику кількість рідини (чай, молоко, сік, вода) та звернутися до медичного закладу.

➤ Вийшовши із зони зараження, зніміть верхній одяг, ретельно вимийте очі, ніс та рот, по можливості прийміть душ.

➤ З прибуттям на нове місце перебування, дізнайтеся у місцевих органів державної влади та місцевого самоврядування адреси організацій, що відповідають за надання допомоги потерпілому населенню.

Що робити у разі хімічної атаки або аварії на хімпідприємстві.

Необхідно:

- щільно зачинити вікна та двері, вентиляційні отвори, димоходи;
- заклеїти щілини у вікнах папером чи скотчем;
- увімкнути телевізор чи радіо для отримання подальших вказівок;
- попередити близьких про небезпеку та можливу евакуацію;
- вимкнути побутові прилади та газ.

У разі евакуації візьміть з собою аптечку. Одягніться так, щоб залишилося якомога менше відкритої шкіри. Використовуйте протигази або ватно-марлеві пов'язки, змочені водою або краще 2-5% розчином питної соди (при ураженні хлором), оцтової або лимонної кислоти (при ураженні аміаком).

Залиште приміщення, використовуючи сходи. На вулиці не біжіть, не торкайтеся ніяких предметів, не наступайте у калюжі. Не їжте і не пийте нічого.

У разі аварій з викидом хлору — намагайтеся пересуватися по підвищеннях, у разі викиду аміаку — низинами.

Якомога швидше залиште зону ураження, рухаючись поперек потоку повітря чи вітру.

РАДІАЦІЙНИЙ ЗАХИСТ

ЙОДНА ПРОФІЛАКТИКА

Дорослому населенню старше 40 років йодна профілактика не проводиться.

НА ВИПАДОК РАДІАЦІЙНОГО ЗАРАЖЕННЯ

0,2 мл (5 крапель) на склянку води (молока) на 1 людину на 1 прийом 3 рази на день після їжі протягом 10 днів.

Можливе застосування для йодної профілактики розчин Люголя та спиртовий розчин йоду, однак це повинне розглядатися, як виняткова, а не рівноцінна заміна таблетованої форми калію йодиду.

- Спиртовий розчин йоду 5% застосовується для дорослих і дітей старших 12 років по 1 мл в 1/2 склянки води.

- Дітям від 2 до 5 років можливе застосування 2,5 % спиртового розчину з розрахунку 20-22 краплі однократно шляхом нанесення на шкіру тампоном у вигляді смуг на передпліччях і гомілках та до 2 років 2,5% з розрахунку 10-11 крапель однократно.

- Дітям від 5 років до 12 років спиртовий розчин йоду 5% по 20-22 краплі 1 раз або по 10-11 крапель 2 рази в один день на 1/2 склянки молока або води.

- Розчин Люголя (водний розчин, містить 5% йоду та 10% йодиду калію). Застосовується для дорослих і дітей старших 12 років по 22 краплі, або 1 мл розчину в 1/2 склянки молока або води. Для дітей від 5 до 12 років по 10-11 крапель 1 раз або по 5-6 крапель 2 рази в день на 1/2 склянки молока або води. Іншим віковим групам не призначається.

ЗАХИСТ ВІД НЕБЕЗПЕЧНИХ ХІМІЧНИХ РЕЧОВИН та БОЙОВИХ ОТРУЮЮЧИХ РЕЧОВИН

До небезпечних для здоров'я людини газоподібних сполук, які забруднюють атмосферу при хімічних аваріях та катастрофах, можна віднести:

- Cl_2 – газ хлор;
- HCl – газ хлороводень, а розчин – соляна кислота;
- HF – газ фтороводень, водний розчин – плавикова кислота;
- HCN – ціаніста кислота;
- SO_3 – оксид сірки – IV-валентної, ангідрид сірчаної кислоти;
- SO_2 – сірчистий газ;
- CS_2 – сірковуглець;
- CO – чадний газ;
- CO_2 – вуглекислий газ;
- NH_3 – аміак;
- COCl_2 – фосген, найбільш сильна отрута;
- CH_3COCl – ацетальхлорид.

Ознаки хімічного отруєння:

- різкий біль у грудях;
- сухий кашель;
- нудота;
- порушення координації рухів;
- різь в очах та слиновиділення;
- при ураженні хлором – задуха;
- при ураженні аміаком – прискорене серцебиття, нежить;
- маревний стан.

У разі хімічної атаки або аварії на хімпідприємстві потрібно:

- щільно зачинити вікна та двері, вентиляційні отвори, димоходи,
- заклеїти щілини у вікнах папером чи скотчем,
- увімкнути телевізор чи радіо для отримання подальших вказівок,
- попередити близьких про безпеку та можливу евакуацію,
- вимкнути побутові прилади та газ.
- У разі евакуації візьміть з собою аптечку. Одягніться так, щоб

залишилося якомога менше відкритої шкіри. Використовуйте протигази або ватно-марлеві пов'язки, змочені водою або, краще, 2-5% розчином питної соди (при ураженні хлором), оцтової або лимонної кислоти (при ураженні аміаком).

- Обережно і без паніки вийдіть з приміщення, використовуючи сходи. На вулиці не біжіть, не торкайтеся ніяких предметів, не наступайте у калюжі. Не їжте і не пийте нічого!

- У разі аварій з викидом хлору намагайтеся пересуватися по підвищеннях, у разі викиду аміаку — низинами.

- Якомога швидше залиште зону ураження, рухаючись поперек потоку повітря чи вітру.

Перша допомога у разі отруєння ХЛОРОМ

- Постраждалого необхідно негайно вивести на свіже повітря, щільніше вкрити і дати подихати парами води або аерозолем 0,5% розчину питної соди протягом 15 хвилин.
- Не дозволяйте потерпілому пересуватися самостійно.
- Транспортувати постраждалого можна лише у положенні лежачи.
- У разі необхідності — зробити штучне дихання способом «рот в рот».
- Основним засобом боротьби з хлором є вода.

Перша допомога у разі отруєння АМІАКОМ

- Постраждалого слід негайно винести на свіже повітря.
- Транспортувати потерпілого необхідно у положенні лежачи.
- Забезпечити тепло та спокій, дати зволожений кисень.
- За можливості, змийте осілий забрудник з тіла, змініть одяг.

Перша допомога у разі отруєння ФОСГЕНОМ

- Постраждалого слід негайно винести на свіже повітря.
- За необхідності дайте кисень, промийте очі теплою водою.
- За людиною, яка потрапила під дію фосгену, слід спостерігати 48 годин, адже протягом цього часу може розвинутися набряк легень.

Перша допомога у разі отруєння ФОСФІНОМ

- Постраждалого слід негайно винести на свіже повітря.
- Слід змити з постраждалого можливе забруднення та змінити одяг.
- За необхідності дайте кисень, активоване вугілля з розрахунку 1 грам на кілограм ваги постраждалого.

Перша допомога у разі отруєння ХЛОРИДОМ ВОДНЮ

- Постраждалого слід негайно винести на свіже повітря.
- Слід змивати з постраждалого можливе забруднення щонайменше протягом трьох хвилин та змінити одяг.
- За необхідності промийте очі простою водою чи сольовим розчином протягом 15 хвилин.
- Дайте постраждалому випити якомога більше води.

Перша допомога у разі отруєння ОКИСАМИ АЗОТУ

- Постраждалого слід негайно винести на свіже повітря.
- Слід змивати з постраждалого можливе забруднення щонайменше протягом 15 хвилин та змінити одяг.
- Промивайте очі постраждалого щонайменше 15 хвилин.
- Дайте постраждалому випити якомога більше води.

ЩОДО ПОЧАТКОВОГО ПОЖЕЖЕГАСІННЯ

ПО НАРОДНОМУ...

Первинні засоби пожежогасіння - це пристрої, інструменти та матеріали, призначені для локалізації і (або) ліквідації загоряння на початковій стадії (вогнегасники, внутрішній пожежний кран, вода, пісок, кошма, азбестове полотно, відро, лопата та ін.) Ці пристрої завжди повинні бути напоготові і, як кажуть, під рукою. Правильніше було б назвати ці пристрої засобами вогнегасіння, так як протистояти розвинутій пожежі з їх допомогою неможливо і навіть - небезпечно для життя. Гасіння пожежі - це робота пожежників-професіоналів, а боротьба із загорянням посильна для неспеціалістів. Потрібно пам'ятати, що первинні засоби застосовуються для боротьби із загорянням, але не з пожежею.

Вода - найбільш поширений засіб для гасіння вогню. Вогнегасні властивості її полягають головним чином у здатності охолодити палаючий предмет, знизити температуру полум'я. Будучи поданою на вогнище горіння згори, вода змочує і охолоджує поверхню палаючого предмета і, стікаючи вниз, ускладнює загоряння його інших, не охоплених вогнем, частин. Вода електропровідна, тому її не можна використовувати для гасіння мереж і установок, що знаходяться під напругою. При попаданні води на електричні дроти може виникнути коротке замикання. Виявивши загорання електричної мережі, необхідно в першу чергу знеструмити електропроводку в квартирі, а потім вимкнути загальний рубильник (автомат) на щиті введення. Після цього приступають до ліквідації вогнищ горіння, використовуючи вогнегасник, воду, пісок. Забороняється гасити водою палаючий бензин, гас, масла та інші легкозаймисті та горючі рідини в умовах житлового будинку, гаража або сарая. Ці рідини, будучи легше води, спливають на її поверхню і продовжують горіти, збільшуючи площу горіння при її ростіканні. Тому для їх гасіння, крім вогнегасників, слід застосовувати пісок, землю, соду, а також використовувати щільні тканини, вовняні ковдри, пальта, змочені водою.

Пісок і земля з успіхом застосовуються для гасіння невеликих осередків горіння, в тому числі проток горючих рідин (гас, бензин, масла, смоли та ін.) Використовуючи пісок (землю) для гасіння, потрібно принести його у відрі або на лопаті до місця горіння. Насипаючи пісок головним чином по зовнішній кромці палаючої зони, намагайтеся оточувати піском місце горіння, перешкоджаючи подальшому розтіканню рідини. Потім за допомогою лопати потрібно покрити палаючу поверхню шаром піску, який вбере рідину. Після того як вогонь з палаючої рідини буде збитий, потрібно відразу ж приступити до гасіння палаючих навколишніх предметів. У крайньому випадку замість лопати або совка можна використовувати для підношення піску шматок фанери, лист, сковороду, ківш. (Прим.: ящик для піску повинен мати місткість 0,5, 1,0 або 3 м³ і комплектуватися совковою лопатою).

Пожежний щит. Будинки й приміщення повинні бути забезпечені первинними засобами пожежогасіння. Для їх розміщення встановлюють спеціальні щити. На щитах розміщують вогнегасники, ломи, багри, сокири, відра. Поруч зі щитом встановлюється ящик з піском і лопатами, а також бочка з водою 200-250л (прим.: щит пожежний - призначений для розміщення первинних засобів

пожежогасіння, немеханізованого інструменту та пожежного інвентарю у виробничих і складських приміщеннях, не обладнаних внутрішнім протипожежним водопроводом і автоматичними установками пожежогасіння, а також на території підприємств (організацій), які не мають зовнішнього протипожежного водопроводу, або при видаленні будівель (споруд), зовнішніх технологічних установок цих підприємств на відстань більше 100 м від зовнішніх пожежних вододжерел, повинні обладнуватися пожежні щити. Комплектується в залежності від типу щита і класу пожежі).

Кошма призначена для ізоляції вогнища горіння від доступу повітря. Цей метод дуже ефективний, але застосовується лише при невеликому вогнищі горіння. Не можна використовувати для гасіння загоряння синтетичні тканини, які легко плавляться і розкладаються під впливом вогню, виділяючи токсичні гази. Продукти розкладання синтетики, як правило, самі є горючими і здатні до раптової спалаху.

Внутрішній пожежний кран призначений для гасіння загорянь речовин і матеріалів, крім електроустановок під напругою. Розміщується в спеціальній шафці, обладнується стовбуром і рукавом, сполученим з краном. При виникненні загоряння потрібно зірвати пломбу, або дістати ключ з місця зберігання на дверцятах шафки, відкрити дверцята, розкачати пожежний рукав, після чого зробити з'єднання ствола, рукави і крана, якщо це не зроблено. Потім максимальним поворотом вентиля крана пустити воду в рукав і приступити до гасіння загоряння. При введенні в дію пожежного крана рекомендується діяти вдвох. У той час як одна людина виробляє пуск води, другий підводить пожежний рукав із стволом до місця горіння. Категорично забороняється використання внутрішніх пожежних кранів, а також рукавів та стволів для робіт, не пов'язаних з гасінням загорянь та проведенням тренувальних занять.

При виникненні несанкціонованого горіння або виявленні пожежі необхідно негайно викликати пожежну охорону. Це треба зробити навіть в тому випадку, якщо загоряння ліквідовано власними силами, оскільки вогонь може залишитися непоміченим в прихованих місцях (в порожнечах дерев'яних перекриттів і перегородок, в горищному приміщенні і т. д.), і згодом горіння може поновитися. Це можливо навіть через декілька годин. Не намагайтеся гасити вогонь, якщо він починає поширюватися на меблі та інші предмети, а також якщо приміщення починає наповнюватися димом. Гасити пожежу самостійно доцільно тільки на його ранній стадії, при виявленні загоряння, і в разі впевненості у власних силах. Якщо із загорянням не вдалося впоратися протягом перших кількох хвилин, то подальша боротьба не тільки марна, а й смертельно небезпечна.

Саме основне, що хотілося б порадити: не економте на малому, купіть собі надійний вогнегасник, ознайомтеся з правилами його застосування, поставте на чільне місце, і нехай він буде ангелом-охоронцем вашого суб'єкту господарювання (дому).

ОФІЦІЙНО...

1. ПРО ПЕРВИННІ ЗАСОБИ ПОЖЕЖЕГАСІННЯ, ТЕХНІЧНІ ЗАСОБИ ПРОТИПОЖЕЖНОГО ЗАХИСТУ.

У відповідності до Правил пожежної безпеки в Україні, які затверджені Наказом МВС України від 30.12.2014 № 1417.

Розділ V. ППБУ

Вимоги до утримання технічних засобів протипожежного захисту

Усі системи протипожежного захисту та засоби зв'язку мають бути справними і утримуватися в постійній готовності до виконання роботи. Несправності, які впливають на їх працездатність, повинні усуватися негайно, інші несправності усуваються в передбачені регламентом терміни, при цьому необхідно робити записи у відповідних журналах.

Зовнішній протипожежний водопровід повинен відповідати таким

вимогам:

1) відповідальними за технічний стан пожежних гідрантів, установлених на мережі водопроводу населених пунктів, є відповідні служби (організації, установи), які утримують ці мережі водопроводу, а на території підприємств - їх власники або орендарі;

2) пожежні гідранти та пожежні резервуари повинні бути справними і утримуватися таким чином, щоб забезпечити безперешкодний забір води пожежними автомобілями;

3) у разі відключення ділянок водопровідної мережі та гідрантів або зменшення тиску мережі нижче за потрібний необхідно сповіщати про це пожежно-рятувальні підрозділи;

4) для контролю працездатності мережі систем зовнішнього протипожежного водопроводу власнику мережі водопостачання або іншій відповідальній особі, визначеній у відповідному договорі згідно з вимогами чинного законодавства необхідно 1 раз на рік проводити випробування на тиск та витрату води з оформленням акта. Випробування водопроводу повинно проводитися також після кожного ремонту, реконструкції або підключення нових споживачів до мережі водопроводу;

5) пожежні гідранти і водойми повинні мати під'їзди з твердим покриттям. У разі наявності на території об'єкта або поблизу нього (у радіусі до 200 м) природних або штучних вододжерел до них повинні бути влаштовані під'їзди з майданчиками (пірсами) розміром не менше 12 x 12 м для встановлення пожежних автомобілів і забирання води будь-якої пори року;

6) витрачений під час гасіння пожежі протипожежний запас води з резервуарів має бути відновлений у строк не більше ніж:

24 год. - у населених пунктах і на промислових підприємствах з будівлями за вибухопожежною та пожежною небезпекою категорій А, Б та В;

36 год. - на промислових підприємствах з будівлями за пожежною небезпекою категорій Г та Д;

72 год. - у сільських населених пунктах і на сільськогосподарських підприємствах.

Для промислових підприємств із витратами води на зовнішнє пожежогасіння до 20 л/с включно допускається збільшувати час відновлення пожежного об'єму води: до 48 год. - для будівель категорій Г та Д; до 36 год. - для будівель категорії В;

7) пожежні резервуари (водойми) та їх обладнання повинні бути захищені від замерзання води. Узимку для забирання води з відкритих вододжерел слід встановлювати утеплені ополонки розміром не менше 0,6 x 0,6 м, які мають утримуватись у зручному для використання стані;

8) підтримання у постійній готовності штучних водойм, водозабірних пристроїв, під'їздів до вододжерел покладається: на підприємстві - на його власника (орендаря); у населених пунктах - на органи місцевого самоврядування;

9) біля місць розташування пожежних гідрантів і водойм повинні бути встановлені (відповідальні за встановлення - згідно з підпунктом 8 цього пункту) покажчики (об'ємні зі світильником або плоскі із застосуванням світловідбивних покриттів) з нанесеними на них:

для пожежного гідранта - літерним індексом ПГ, цифровими значеннями відстані в метрах від покажчика до гідранта, внутрішнього діаметра трубопроводу в міліметрах, зазначенням виду водопровідної мережі (тупикова чи кільцева);

для пожежної водойми - літерним індексом ПВ, цифровими значеннями запасу води в кубічних метрах та кількості пожежних автомобілів, котрі можуть одночасно встановлюватися на майданчику біля водойми;

10) водонапірні башти повинні бути забезпечені під'їздом з твердим покриттям і пристосовані для відбору води пожежно-рятувальною технікою будь-якої пори року. На корпус водонапірної башти слід наносити позначення, яке вказує на місце розташування пристрою для забирання води пожежно-рятувальною технікою;

11) не допускається використовувати для побутових, виробничих та інших господарських потреб протипожежний запас води, що зберігається в резервуарах, водонапірних баштах, водоймах та інших ємнісних спорудах.

Система внутрішнього протипожежного водопроводу повинна відповідати таким вимогам:

1) внутрішні пожежні кран-комплекти слід встановлювати в доступних місцях. При цьому їх розміщення не повинно заважати евакуації людей;

2) кожен пожежний кран-комплект має бути укомплектований пожежним рукавом однакового з ним діаметра та стволом, кнопкою дистанційного запуску пожежних насосів (за наявності таких насосів), а також важелем для полегшення відкривання вентиля. Елементи з'єднання пожежного крана, рукавів та ручного пожежного ствола мають бути однотипними;

3) пожежний плоскоскладальний рукав необхідно утримувати сухим, складеним в «гармошку» або подвійну скатку, приєднаним до крана та ствола і не рідше одного разу на шість місяців розгортати та згортати наново;

4) використання пожежних рукавів для господарських та інших потреб, не пов'язаних з пожежогасінням, не допускається;

5) у вибухопожежонебезпечних приміщеннях за наявності пилу пожежні крани повинні бути укомплектовані пожежними стволами, що подають воду як суцільним струменем, так і розпиленням;

6) пожежні кран-комплекти повинні розміщуватись у вбудованих або навісних шафках, які мають отвори для провітрювання і пристосовані для опломбування та візуального огляду їх без розкривання. При виготовленні шаф рекомендується передбачати в них місце для зберігання двох вогнегасників. На дверцята шаф, в яких знаходяться вогнегасники, мають бути нанесені відповідні покажчики за ДСТУ ISO 6309:2007 «Протипожежний захист. Знаки безпеки. Форма та колір» (ISO 6309:1987, IDT) та ГОСТ 12.4.026-76 «ССБТ. Цвета сигнальные и знаки безопасности»;

7) спосіб установлення пожежного кран-комплекту повинен забезпечувати зручність повертання вентиля та приєднання рукава. Напрямок осі вихідного отвору патрубка пожежного крана повинен виключати різкий залом пожежного рукава у місці його приєднання;

8) на дверцятах пожежних шафок із зовнішнього боку повинні бути вказані після літерного індексу «ПК» порядковий номер крана та номер телефону для виклику пожежно-рятувальних підрозділів;

9) пожежні кран-комплекти не рідше одного разу на рік підлягають технічному обслуговуванню і перевірці на працездатність шляхом пуску води з реєстрацією результатів перевірки у спеціальному журналі обліку технічного обслуговування. Пожежні кран-комплекти повинні постійно бути справними і доступними для використання;

10) зовнішні патрубки з приєднуваними головками, засувки, зворотні клапани для приєднання рукавів пожежних машин повинні утримуватись у справному стані;

11) у неопалюваних приміщеннях узимку вода з внутрішнього протипожежного водопроводу повинна зливатись. При цьому біля пожежних кранів-комплектів повинні бути написи (таблички) про місце розташування і порядок відкривання відповідної засувки або пуску насоса. З порядком відкривання засувки або пуску насоса необхідно ознайомити всіх працівників цього об'єкта;

12) за наявності в неопалюваному приміщенні (будинку) трьох і більше пожежних кранів-комплектів на сухотрубній мережі внутрішнього протипожежного водопроводу в утепленому місці на вводі необхідно встановлювати засувку з електроприводом. Її відкриття та пуск насоса слід здійснювати дистанційно від пускових кнопок, установлених всередині шафок пожежних кран-комплектів.

Насосні станції внутрішнього протипожежного водопроводу повинні відповідати таким вимогам:

1) у приміщенні насосної станції повинні бути вивішені загальна схема протипожежного водопостачання та схема обв'язки насосів. На кожній засувці і пожежному насосі-підвищувачі повинна бути інформація про їх призначення. Порядок увімкнення насосів-підвищувачів визначається інструкцією;

2) приміщення насосних станцій повинні бути опалюваними, у них забороняється зберігання сторонніх предметів і устаткування;

3) трубопроводи й насоси необхідно фарбувати у відповідний колір згідно з ГОСТ 12.4.026-76 «ССБТ. Цвета сигнальные и знаки безопасности», ГОСТ 14202-69

«Трубопроводы промышленных предприятий. Оознавательная окраска, предупредительные знаки и маркировочные щитки»;

4) електрифіковані засувки повинні перевірятися не рідше двох разів на рік, а пожежні насоси - щомісяця й утримуватись у постійній експлуатаційній готовності. Не рідше одного разу на місяць повинна перевірятися надійність переведення пожежних насосів з основного на резервне електропостачання (у тому числі від дизельних агрегатів) з реєстрацією результатів у журналі;

5) розміщення запірної арматури на всмоктувальних і напірних трубопроводах пожежних насосів повинно забезпечувати можливість заміни або ремонту будь-якого насоса, зворотного клапана, запірної арматури без припинення подавання води в мережу протипожежного водопроводу;

6) біля входу в приміщення насосної станції слід розміщувати напис (табло) «Пожежна насосна станція» з освітленням уночі;

7) якщо на насосній станції немає постійного чергового персоналу, то приміщення повинно замикатися на замок, а місце зберігання ключів - зазначатися написом на дверях.

Протипожежна техніка. Первинні засоби пожежегасіння.

Населені пункти і об'єкти мають бути забезпечені нормованою кількістю протипожежної техніки.

Використання пожежної техніки, у тому числі пожежного обладнання, інвентарю та інструменту, для господарських, виробничих та інших потреб, не пов'язаних з пожежогасінням або навчанням протипожежних формувань, забороняється.

Пересувна пожежно-рятувальна або пристосована для пожежогасіння техніка повинна утримуватися в опалюваних (з температурою середовища не нижче 10 °С) пожежних депо або спеціально призначених для цієї мети приміщеннях (боксах), котрі повинні мати освітлення, телефонний зв'язок, тверде покриття підлоги, утеплені ворота, інші пристрої та обладнання, необхідні для забезпечення нормальних і безпечних умов роботи.

Пожежно-рятувальні автомобілі, мотопомпи та причепи, введені в експлуатацію (поставлені на бойове чергування або в резерв), повинні бути у повній готовності до виїзду (застосування) за тривоги: бути справними, мати повний комплект придатного до застосування пожежно-технічного оснащення, заправлені паливом, мастильними матеріалами, забезпечені запасом вогнегасних речовин.

Про перевірку стану агрегатів пожежної техніки із запуском двигуна необхідно робити запис у спеціальному журналі, який зберігається у приміщенні, де встановлена ця техніка.

Територія підприємств, будинки, споруди, приміщення, технологічні установки повинні бути забезпечені первинними засобами пожежогасіння: вогнегасниками, ящиками з піском, бочками з водою, покривалами з негорючого теплоізоляційного матеріалу, пожежними відрами, совковими лопатами, пожежним інструментом, які використовуються для локалізації і ліквідації пожеж у їх початковій стадії розвитку.

Ця вимога стосується також будівель, споруд та приміщень, обладнаних будь-якими типами систем пожежогасіння, пожежної сигналізації або внутрішніми пожежними кран-комплектами.

Якщо в одному приміщенні знаходяться декілька різних за пожежною небезпекою виробництв, не відділених одне від одного протипожежними стінами, то всі ці приміщення повинні забезпечуватись вогнегасниками, пожежним інвентарем та іншими видами засобів пожежогасіння за нормами найбільш небезпечного виробництва.

Пожежний щит – місце де сконцентровано первинні засоби пожежогасіння.

Для розміщення первинних засобів пожежогасіння у виробничих, складських, допоміжних приміщеннях, будинках, спорудах, а також на території підприємств повинні встановлюватися спеціальні пожежні щити (стенди).

Пожежні щити (стенди) повинні встановлюватись на території об'єкта площею більше 200 м² з розрахунку один щит (стенд) на 5000 м² захищеної площі.

До комплекту засобів пожежогасіння, які розміщуються на пожежному щиті, входять: вогнегасники - 3 шт., ящик з піском - 1 шт., протипожежне покривало - 1 шт., багор або лом та гак - 2 шт., лопати - 2 шт., сокири - 2 шт.

На пожежних щитах (стендах) повинні розміщуватися ті первинні засоби гасіння пожежі, які можуть застосовуватися в даному приміщенні, споруді, установці.

Пожежні щити (стенди) та засоби пожежогасіння повинні бути пофарбовані у відповідні кольори згідно з ГОСТ 12.4.026-76 «ССБТ. Цвета сигнальные и знаки безопасности».

Склади пиломатеріалів, тари та волокнистих матеріалів потрібно забезпечувати необхідною (понаднормовою) кількістю пожежних щитів з набором первинних засобів пожежогасіння згідно з місцевими умовами.

На пожежних щитах (стендах) необхідно вказувати їх порядкові номери та номер телефону для виклику пожежно-рятувальних підрозділів.

Порядковий номер пожежного щита вказують після літерного індексу «ПЩ».

Пожежні щити (стенди) повинні забезпечувати:

захист вогнегасників від потрапляння прямих сонячних променів, а також захист знімних комплектуючих виробів від використання не за призначенням (для щитів та стендів, установлюваних поза приміщеннями);

зручність та оперативність зняття (витягання) закріплених на щиті (стенді) комплектуючих виробів.

Немеханізований пожежний ручний інструмент, розміщений на об'єкті у складі комплектації пожежних щитів (стендів), підлягає періодичному обслуговуванню, яке включає такі операції:

очищення від пилу, бруду та слідів корозії;

відновлення фарбування з урахуванням вимог стандартів;

випрямлення ломів та суцільнометалевих гаків для виключення залишкових деформацій після використання;

відновлення потрібних кутів загострювання інструмента з дотриманням вимог стандартів.

Відповідальними особами за своєчасне і повне оснащення об'єктів вогнегасниками та іншими засобами пожежогасіння, забезпечення їх технічного обслуговування, навчання працівників правилам користування вогнегасниками є власники цих об'єктів (або орендарі згідно з договором оренди).

Пожежні покривала повинні мати розмір не менше ніж 1 x 1 м. Їх призначено для гасіння невеликих осередків пожеж у разі займання речовин, горіння яких не може відбуватися без доступу повітря. У місцях застосування та зберігання ЛЗР та ГР мінімальні розміри пожежних покривал збільшуються до величин: 2 x 1,5 м і 2 x 2 м відповідно. Пожежні покривала придатні для гасіння пожеж класів А, В, D згідно з ГОСТ 27331-87 (СТ СЭВ 5637-86) «Пожарная техника. Классификация пожаров».

Бочки з водою повинні встановлюватись у виробничих, складських та інших приміщеннях, спорудах у разі відсутності внутрішнього протипожежного водогону та за наявності горючих матеріалів, а також на території об'єктів, індивідуальних (садибних) житлових будинків, садових, дачних будинків. Їх кількість у приміщеннях повинна визначатися з розрахунку одна бочка на 250-300 м² захищеної площі.

Бочки для зберігання води з метою пожежогасіння повинні мати місткість не менше ніж 0,2 м³ і мають бути укомплектовані пожежним відром місткістю не менше ніж 0,008 м³.

Ящики для піску повинні мати місткість 0,5, 1,0 або 3,0 м³ і бути укомплектовані совковою лопатою.

Ящики для піску, які є елементом конструкції пожежного стенда, повинні мати місткість не менше ніж 0,1 м³. Конструкція ящика повинна забезпечувати зручність дістання піску та виключати потрапляння сміття й атмосферних опадів.

2. ПРО ВОГНЕГАСНИКИ.

У відповідності до Правил експлуатації та типових норм належності вогнегасників, які затверджені Наказом МВС України від 15.01.2018 № 25.

Вогнегасник - технічний засіб, призначений для припинення горіння подаванням вогнегасної речовини, що міститься в його корпусі, під дією надлишкового тиску, за масою і конструктивним виконанням придатний для транспортування і застосування людиною

І. Вимоги безпеки під час експлуатації вогнегасників

Під час експлуатації вогнегасників необхідно дотримуватися усіх можливих заходів безпеки.

Забороняється:

1) експлуатувати вогнегасники з наявністю вм'ятин, опуклостей або тріщин на корпусі, запірно-пусковому пристрої, накидній гайці, а також у разі порушення герметичності з'єднань вузлів вогнегасника, несправності індикатора тиску (для закачних вогнегасників) та відсутності або пошкодження пломби;

2) допускати механічні ушкодження корпусу та запірної арматури вогнегасника;

3) розбирати і перезаряджати вогнегасники особам, які не мають права на проведення таких робіт;

4) кидати вогнегасник у полум'я під час використання за призначенням та завдавати механічних пошкоджень для приведення його у дію;

5) під час експлуатації вогнегасника спрямовувати його насадку (гнучкий рукав або розтруб) у бік людей, крім випадків використання для гасіння вогню на одязі та носимих речей на людині;

6) використовувати вогнегасники для потреб, не пов'язаних з пожежогасінням;

7) використовувати вогнегасники за відсутності розтруба або гнучкого рукава (залежно від типу вогнегасника).

3. Гасіння осередків пожежі, які виникли поза межами приміщень, потрібно здійснювати вогнегасником з навітряного боку та з безпечної відстані до осередку пожежі, але не менше ніж 1,5 метра.

Під час гасіння пожежі одночасно кількома вогнегасниками не дозволяється здійснювати гасіння струменями вогнегасної речовини, спрямованими назустріч один одному.

Газові вогнегасники мають застосовуватись у тих випадках, коли для ефективного гасіння пожежі необхідні вогнегасні речовини, що не пошкоджують обладнання та об'єкти (електронна апаратура, музеї, архіви тощо). Застосування порошкових вогнегасників для гасіння таких пожеж дозволяється лише за відсутності газових вогнегасників.

Під час застосування вогнегасника, придатного для гасіння пожежі електрообладнання, що перебуває під напругою електричного струму до 1000 В, необхідно дотримуватися рекомендацій, зазначених у паспорті на вогнегасник.

Забороняється застосовувати водянні та водопінні вогнегасники для гасіння обладнання, що перебуває під електричною напругою, а також для гасіння речовин, які вступають з водою в хімічну реакцію, що супроводжується інтенсивним виділенням тепла та розбризкуванням речовини, якщо вони не призначені для цього.

Під час гасіння пожежі порошковими вогнегасниками необхідно брати до уваги утворення високої запиленості і, як наслідок, зниження видимості в приміщенні.

Під час гасіння пожежі газовими вогнегасниками необхідно враховувати можливість зниження концентрації кисню в повітрі приміщення, особливо якщо воно невелике за об'ємом. Забороняється триматися за розтруб вогнегасника.

У приміщеннях, де використання газових вогнегасників може створити небезпечну для життя людини концентрацію газів у повітрі, а також у разі використання пересувних газових вогнегасників необхідно використовувати ізолювальні засоби індивідуального захисту органів дихання.

Перед використанням пересувних газових вогнегасників слід обмежити кількість обслуговуючого персоналу, який перебуває в приміщенні.

II. Вибір типу та необхідної кількості вогнегасників

Згідно Правил установлюють вимоги до експлуатації **переносних вогнегасників** повною масою до 20 кг та **пересувних вогнегасників** повною масою до 450 кг, призначених для гасіння пожеж класів:

A – горіння твердих горючих матеріалів;

B – горіння легкозаймистих та горючих рідин;

C – горіння газів;

D – горіння металів;

F – горіння рослинних і тваринних жирів;

E – горіння електроустановок, що перебувають під напругою до 1000 вольт.

Типи вогнегасників:

ВВ - вогнегасник водяний;

ВВП - вогнегасник водопінний (у тому числі аерозольний);

ВГ - вогнегасник газовий, у тому числі вуглекислотний (ВВК);

ВП - вогнегасник порошковий.

Цифра після позначення типу вогнегасника означає масу вогнегасної речовини в кілограмах, що міститься в його корпусі. Наприклад, ВП-5 - вогнегасник порошковий з масою вогнегасної речовини 5 кг.

Під час вибору типу і необхідної кількості вогнегасників як елементів протипожежного захисту об'єкта слід також керуватися галузевими правилами пожежної безпеки, нормами технологічного проектування та іншими нормативно-правовими актами, що регламентують вимоги до оснащення об'єктів вогнегасниками.

Вогнегасні речовини повинні відповідати вимогам (залежно від призначення) ДСТУ EN 615:2017 «Протипожежний захист. Вогнегасні речовини. Вимоги до вогнегасних порошків (крім порошків для гасіння пожеж класу D)» (EN 615:2009, IDT), ДСТУ EN 1568-1:2018 (EN 1568-1:2018, IDT) «Вогнегасні речовини. Піноутворювачі. Частина 1. Вимоги до піноутворювачів, призначених для гасіння водонерозчинних горючих рідин піною середньої кратності, що подається на поверхню», ДСТУ EN 1568-2:2018 (EN 1568-2:2018, IDT) «Вогнегасні речовини. Піноутворювачі. Частина 2. Вимоги до піноутворювачів, призначених для гасіння водонерозчинних горючих рідин піною високої кратності, що подається на поверхню», ДСТУ EN 1568-3:2018 (EN 1568-3:2018, IDT) «Вогнегасні речовини. Піноутворювачі. Частина 3. Вимоги до піноутворювачів, призначених для гасіння водонерозчинних горючих рідин піною низької кратності, що подається на поверхню», ДСТУ EN 1568-4:2018 (EN 1568-4:2018, IDT) «Вогнегасні речовини. Піноутворювачі. Частина 4. Вимоги до піноутворювачів, призначених для гасіння водонерозчинних горючих рідин піною низької кратності, що подається на поверхню», ДСТУ 3958:2015 «Пожежна безпека. Газові вогнегасні речовини. Номенклатура показників якості. Загальні технічні вимоги і методи випробування» та ДСТУ 5092:2008 «Пожежна безпека. Вогнегасні речовини. Діоксид вуглецю (EN 25923:1993 (ISO 5923:1989), MOD)».

Критеріями вибору типу і необхідної кількості вогнегасників для захисту об'єкта є:

категорія за вибухопожежною та пожежною безпекою виробничих, складських та лабораторних приміщень;

клас можливої пожежі;

придатність вогнегасника для гасіння пожежі певного класу та відповідність умовам його експлуатації;

вогнегасна здатність вогнегасника конкретного типу за ДСТУ 3675-98 «Пожежна техніка. Вогнегасники переносні. Загальні технічні вимоги та методи випробувань», ДСТУ 3734-98 (ГОСТ 30612-99) «Пожежна техніка. Вогнегасники пересувні. Загальні технічні вимоги», ДСТУ EN 3-7:2014 «Вогнегасники переносні. Частина 7. Характеристики, вимоги до робочих параметрів і методи випробувань» (EN 3-7:2004+A1:2007, IDT) та ДСТУ EN 1866-1:2014 «Вогнегасники пересувні. Частина 1. Характеристики, вимоги до робочих параметрів і методи випробувань» (EN 1866-1:2007, IDT)»;

захищувана площа;

до використання допускаються вогнегасники з конкретним типом (маркою) вогнегасної речовини, з якою вогнегасник має підтвердження відповідності вимогам національних стандартів.

Класи пожеж визначено в ДСТУ EN 2:2014 «Класифікація пожеж» (EN 2:1992, EN 2:1992/A1:2004, IDT).

Категорія будинків, приміщень та зовнішніх установок виробничого і складського призначення за вибухопожежною або пожежною безпекою визначається відповідно до вимог ДСТУ Б В.1.1-36:2016 «Визначення категорій приміщень, будинків та зовнішніх установок за вибухопожежною та пожежною безпекою».

Якщо на об'єкті можливі осередки пожеж різних класів, слід обирати вогнегасники окремо для кожного класу пожежі або віддавати перевагу більш універсальному вогнегаснику. При виборі таких вогнегасників їх мінімальна кількість має дорівнювати більшому значенню, що отримане для кожного класу пожежі окремо.

За потреби використання різних типів вогнегасників допускається здійснювати заміну одного типу на інший із забезпеченням рівності сумарної вогнегасної здатності за класом пожежі, характерної для цього об'єкта. Коефіцієнти ефективності вогнегасників за їх вогнегасною здатністю щодо гасіння модельних вогнищ пожеж класів А та В наведено в [додатку 9](#) до Правил. Наприклад, порошковий вогнегасник ВП-9 для пожежі класу В, що має коефіцієнт ефективності 13, можна замінити на два вогнегасники - порошковий ВП-6 (має коефіцієнт ефективності 8) та водопінний ВВП-6 (має коефіцієнт ефективності 5), які мають сумарний коефіцієнт ефективності 13.

Об'єкти різного призначення оснащуються переносними вогнегасниками, перелік яких наведено в [додатку 10](#) до Правил, та пересувними вогнегасниками, перелік яких наведено в [додатку 11](#) до Правил.

Будинки адміністративного та побутового призначення і громадські будинки, у тому числі підприємства торгівлі, на кожному поверсі повинні мати не менше двох переносних (порошкових, водопінних або водяних) вогнегасників з масою заряду вогнегасної речовини 5 кг і більше, а в разі площі поверху більше 100 м² кількість

вогнегасників приймаються з розрахунку 1 кг вогнегасної речовини на кожні 10 м² площі підлоги.

Крім того, слід передбачати по одному газовому вогнегаснику з величиною заряду вогнегасної речовини 3 кг і більше:

на 20 м² площі підлоги в офісних приміщеннях з оргтехнікою, коморах, електрощитових, вентиляційних камерах та інших технічних приміщеннях;
на 50 м² площі підлоги в приміщеннях архівів, машзалів, бібліотек, музеїв.

Приміщення площею менше ніж 20 м², у яких розміщено оргтехніку, слід оснащувати переносним газовим вогнегасником ВВК-2.

Для захисту квартир багатоквартирних житлових будинків і будинків індивідуальної забудови слід використовувати переносні вогнегасники з розрахунку один водяний (ВВ-5, ВВ-6) чи водопінний (ВВП-6) або один порошковий (ВП-2, ВП-3) вогнегасник на одну квартиру або на один будинок індивідуальної забудови.

Як додатковим засобом для гасіння невеликих осередків пожеж на початкових стадіях, будинки та приміщення, також можуть оснащуватися вогнегасниками водопінними аерозольними одноразового використання.

Для захисту приміщень від пожеж, пов'язаних з горінням речовин, які застосовуються для приготування їжі (рослинні або тваринні масла і жири), слід використовувати переносні вогнегасники з можливістю гасіння пожежі класу F з розрахунку один вогнегасник на одне окреме робоче місце.

III. Загальні вимоги до експлуатації вогнегасників

Гарантійний строк експлуатації вогнегасника - проміжок часу, встановлений виробником або підприємством з технічного обслуговування вогнегасників і зазначений у технічній документації та на маркуванні вогнегасника, протягом якого гарантується його працездатний стан за умови дотримання споживачем вимог інструкції з експлуатації (**максимальний строк експлуатації становить не більше 10 років; обов'язково має бути офіційний документ, який підтверджує дату виготовлення вогнегасника**).

Огляд вогнегасника - первинна та (або) періодична перевірка його відповідності вимогам експлуатаційної документації.

Технічне обслуговування вогнегасника - комплекс операцій, спрямованих на перевірку вогнегасника та забезпечення його роботи в режимах очікування використання за призначенням, транспортування і зберігання або на прийняття рішень щодо ремонту, перезарядки чи зняття його з експлуатації.

Особі, відповідальній за пожежну безпеку, необхідно обов'язково провести огляд вогнегасників перед розміщенням їх на об'єкті. Під час огляду встановлюються:

- 1) наявність сертифіката відповідності;
- 2) наявність інструкції з експлуатації та паспорта на кожний вогнегасник;
- 3) цілісність пломб на запірних пристроях;
- 4) наявність чи відсутність зовнішніх пошкоджень на корпусах вогнегасників;

5) положення стрілок індикаторів тиску закачних вогнегасників (у межах робочого діапазону);

б) наявність у маркуванні та в експлуатаційній документації відомостей про виробника, дату виготовлення (продажу) і технічного обслуговування.

Після проведення огляду вогнегасникам присвоюються облікові (інвентарні) номери за прийнятою на об'єкті системою нумерації.

Особі, відповідальній за пожежну безпеку на об'єкті, необхідно вести **журнал обліку вогнегасників**.

У разі зняття вогнегасника з експлуатації суб'єкт господарювання зобов'язаний ужити заходів щодо недопущення зниження рівня протипожежного захисту – замінити його на однотипний.

Вогнегасники, зняті з експлуатації або надані на технічне обслуговування (ремонт, проведення випробувань або перезарядження), мають бути замінені на резервні вогнегасники з технічними характеристиками, які не можуть мати нижчі технічні характеристики знятих з експлуатації або наданих на технічне обслуговування.

У приміщеннях з технологічними процесами, внаслідок яких при аварійному режимі можуть утворюватися газо-, пило- або пароповітряні суміші, вогнегасники слід розмішувати за межами приміщень з урахуванням безпечних відстаней.

Вогнегасники в місцях розміщення (всередині будинків і приміщень, біля входів або виходів з них, у коридорах) не мають створювати перешкод під час евакуації людей.

У приміщеннях з тимчасовим перебуванням людей вогнегасники слід розмішувати ззовні приміщення або біля входу (виходу).

У приміщеннях з постійним перебуванням людей вогнегасники потрібно розмішувати всередині приміщення, запобігаючи створенню перешкод для евакуації людей.

Переносні вогнегасники розміщують шляхом навішування за допомогою кронштейнів на вертикальні конструкції на висоті не більше 1,5 м від рівня підлоги до нижнього торця вогнегасника і на відстані від дверей, достатній для їх повного відчинення, або встановлюють у пожежні шафи пожежних кран-комплектів, на пожежні щити, стенди, підставки та спеціальні тумби.

Для зазначення місцезнаходження вогнегасників на об'єктах мають встановлюватися вказівні знаки згідно з ДСТУ ISO 6309:2007 «Протипожежний захист. Знаки безпеки. Форма та колір» (ISO 6309:1987, IDT). Знаки розташовуються на видимих місцях на висоті 2-2,5 м від рівня підлоги як всередині, так і за межами приміщень.

Розмішувати вогнегасники слід таким чином, щоб забезпечити можливість прочитування маркувальних написів на їх корпусах.

При цьому необхідно забезпечити їх **захист від дії механічних пошкоджень, сонячних променів, опалювальних і нагрівальних приладів, а також хімічно агресивних речовин (середовищ)**, які можуть негативно вплинути на їх роботу.

На механічних транспортних засобах вогнегасник має бути в закріпленому стані в місцях, визначених підприємством-виробником. У разі якщо конструкцією транспортного засобу зазначене місце не передбачено, вогнегасник слід розташовувати в легкодоступному місці.

Вогнегасники, що розміщуються за межами кабін, потрібно захищати від впливу атмосферних опадів, сонячних променів і бруду. Забороняється зберігання вогнегасника в багажнику механічного транспортного засобу (крім легкового автомобіля), кузові вантажного автомобіля та інших місцях, доступ до яких обмежено.

Вогнегасники, які розміщуються за межами приміщень або в неопалювальних приміщеннях та не призначені для експлуатації за температури нижче 5 °С, на холодний період року необхідно переносити в опалюване приміщення. У таких випадках на пожежних щитах та стендах має розміщуватись інформація про місцезнаходження вогнегасників. Інформація стосовно перенесення вогнегасників відображається в журналі обліку вогнегасників.

Огляд вогнегасників при їх експлуатації здійснюється особою, відповідальною за пожежну безпеку на об'єкті, не рідше одного разу на місяць.

Під час огляду перевіряються:

- 1) відповідність типу і заводського номера вогнегасника зареєстрованому обліковому номеру та місцезнаходженню на об'єкті;
- 2) наявність інструкції з експлуатації та паспорта на вогнегасник;
- 3) дата проведення технічного обслуговування, яка має відповідати вимогам експлуатаційної документації;
- 4) наявність та цілісність пломби, пристрою блокування (запобіжної чеки), розтруба або гнучкого рукава (відповідно до типу вогнегасника) та кронштейна (якщо передбачено конструкцією);
- 5) наявність зовнішніх пошкоджень вогнегасників та слідів корозії на них;
- 6) положення стрілки індикатора тиску кожного закачного вогнегасника (крім вогнегасників, у яких індикатор тиску не передбачено виробником), яка має бути в межах робочого діапазону (у зеленому секторі шкали індикатора), залежно від температури експлуатації;
- 7) наявність пошкоджень маркування (етикетки) кожного вогнегасника.

Результати оглядів реєструються особою, відповідальною за пожежну безпеку на об'єкті, в журналі обліку вогнегасників.

Особа, відповідальна за пожежну безпеку на об'єкті, зобов'язана організувати технічне обслуговування вогнегасників у таких випадках:

пошкодження або відсутність маркування, пломб або пристроїв блокування на них;

наявність механічних пошкоджень і слідів корозії на їх корпусах або запірно-пускових пристроях;

відсутність робочого тиску в корпусі та (або) наявність надмірного тиску (для вогнегасників закачного типу);

після використання за призначенням;

після закінчення гарантійного терміну експлуатації, передбаченого експлуатаційною документацією виробника.

Технічне обслуговування вогнегасників здійснюється ПТОВ, що мають відповідну ліцензію з надання послуг і виконання робіт протипожежного призначення відповідно до вимог ДСТУ 4297:2004 «Пожежна техніка. Технічне обслуговування вогнегасників. Загальні технічні вимоги», норм, правил (настанови з технічного обслуговування вогнегасників), установлених їх виробником, та інших нормативних документів і нормативно-правових актів з питань пожежної безпеки.

Під час огляду вогнегасників після надходження з технічного обслуговування особа, відповідальна за пожежну безпеку на об'єкті, перевіряє наявність на корпусі вогнегасника етикетки ПТОВ.

Приймання вогнегасників після технічного обслуговування оформлюється актом, який складається не менше ніж у двох примірниках і підписується представниками споживача послуг та ПТОВ.

IV. Вимоги до оснащення об'єктів вогнегасниками

Будинки і приміщення різного призначення мають бути оснащені переносними або пересувними вогнегасниками відповідно до Правил.

Колісні транспортні засоби оснащуються вогнегасниками відповідно до [Норм оснащення вогнегасниками колісних транспортних засобів](#), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 08 жовтня 1997 року № 1128.

Норми належності порошкових вогнегасників для виробничих і складських будинків та приміщень промислових підприємств наведено в [додатку 4](#) до Правил.

Норми належності водяних та водопінних вогнегасників для виробничих і складських будинків та приміщень промислових підприємств наведено в [додатку 5](#) до Правил.

Норми належності газових вогнегасників для виробничих і складських будинків та приміщень промислових підприємств наведено в [додатку 6](#) до Правил.

Норми належності вогнегасників для гаражів та автомайстерень наведено в [додатку 7](#) до Правил.

Придатність переносних і пересувних вогнегасників до гасіння пожеж різних класів та діапазони температур їх експлуатації наведено в [додатку 8](#) до Правил.

Для вибору типу та необхідної кількості вогнегасників для оснащення об'єкта слід враховувати фізико-хімічні та пожежонебезпечні властивості горючих речовин, характер їх взаємодії з вогнегасними речовинами, а також площу приміщень, будинків і споруд.

Необхідну кількість вогнегасників визначають окремо для кожного поверху та приміщення об'єкта.

Приміщення, у якому розміщено декілька різних за пожежною небезпекою виробництв, не відділених одне від одного протипожежними стінами, оснащують вогнегасниками за нормами найбільш небезпечного виробництва.

За наявності декількох приміщень з однаковою пожежною небезпекою необхідну кількість вогнегасників для їх захисту визначають згідно з нормами належності та з урахуванням загальної площі цих приміщень.